KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA BIBLIOTEKI MIEJSKIEJ IM. JANA KASPROWICZA W INOWROCŁAWIU

na lata 2026–2029

Opracowanie: Dorota Drobnik-Stefańska

SPIS TREŚCI

Wstęp …… 3
Ogólna charakterystyka instytucji…….. 3
Misja……. 4
Wizja…… 4
Diagnoza sytuacji ……... 4
Zasoby instytucji…… 5
Analiza SWOT…… 6
Organizacja i zarządzanie instytucją……... 7
Rozwój infrastruktury i nowoczesne technologie……. 8
Działalność kulturalna i edukacyjna……. 9
Działalność skierowana do dzieci i młodzieży……. 9
Działalność skierowana do osób dorosłych, seniorów i użytkowników ze specjalnymi potrzebami…… 10
Usługi oferowane przez bibliotekę……. 12
Współpraca i partnerstwo…… 13
Promocja i kreowanie dobrego wizerunku biblioteki …… 15
Podsumowanie…… 16

1. WSTĘP

W erze gwałtownego rozwoju technologii cyfrowych oraz dynamicznych zmian społeczno-kulturowych, rola biblioteki publicznej ulega gruntownej redefinicji. Współczesna biblioteka przestaje być wyłącznie miejscem gromadzenia, opracowywania i wypożyczania zbiorów drukowanych, a staje się wielofunkcyjnym centrum edukacji, kultury, informacji i integracji lokalnej społeczności. Traci swój pasywny charakter na rzecz aktywnego animowania życia społecznego i tworzenia przestrzeni otwartej dla każdego obywatela – niezależnie od jego wieku, wykształcenia, statusu materialnego czy stopnia sprawności.

Niniejsza *Koncepcja Funkcjonowania na lata 2026–2029* stanowi bezpośrednią kontynuację założeń strategicznych z lat poprzednich, wprowadzając zarazem kluczowe modyfikacje i innowacje optymalizujące zarządzanie zasobami oraz infrastrukturą placówki.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJI

Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu to samorządowa instytucja kultury w mieście, która pełni również funkcję biblioteki powiatowej dla całego powiatu inowrocławskiego. Jej historia sięga 5 stycznia 1930 roku, kiedy to oficjalnie rozpoczęła swoją działalność, stając się od tamtej pory sercem lokalnego życia intelektualnego i czytelniczego. Patronem placówki jest urodzony w Szymborzu wybitny poeta Młodej Polski, Jan Kasprowicz, co mocno wiąże instytucję z tradycją i dziedzictwem kulturowym regionu.

Główna siedziba biblioteki mieści się przy ul. Jana Kilińskiego 16, jednak zasięg jej działania rozszerza sieć filii osiedlowych rozmieszczonych w różnych częściach Inowrocławia, w tym w Szpitalu Wielospecjalistycznym. Bogaty księgozbiór instytucji liczy około 220 tysięcy woluminów i 10 tysięcy jednostek zbiorów specjalnych. Obok tradycyjnych książek – literatury pięknej, popularnonaukowej i naukowej – placówka gromadzi audiobooki, prasę, dokumenty życia społecznego oraz cenne zbiory regionalne i starodruki, które systematycznie digitalizuje w ramach Inowrocławskiej Biblioteki Cyfrowej. Dla najmłodszych czytelników stworzono dedykowaną, barwną przestrzeń w Oddziale dla Dzieci noszącym nazwę „Tajemniczy Ogród”.

Współcześnie biblioteka to znacznie więcej niż tylko wypożyczalnia i czytelnia. To żywy ośrodek edukacyjny i kulturalny, który regularnie organizuje spotkania z popularnymi pisarzami, wystawy, prelekcje, warsztaty i zabawy edukacyjne. Instytucja aktywnie wspiera też nowoczesny dostęp do wiedzy, oferując czytelnikom stanowiska komputerowe, dostęp do bazy genealogicznej FamilySearch oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA.

Misja

Nadrzędną misją biblioteki w nadchodzącym okresie pozostaje budowanie przestrzeni otwartej, tolerancyjnej i sprzyjającej integracji społecznej. Cel ten realizowany będzie poprzez ułatwianie powszechnego dostępu do dorobku literatury i nauki, cyfryzację dziedzictwa regionalnego oraz animację życia kulturalnego mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych. Szczególny nacisk w nowej perspektywie strategicznej zostanie położony na likwidację barier architektonicznych, automatyzację procesów bibliotecznych oraz elastyczne reagowanie na trendy czytelnicze.

Wizja

Biblioteka w kolejnych latach to **nowoczesne, dynamiczne centrum społeczno-kulturowe**, które łączy tradycyjną obsługę biblioteczną z zaawansowanymi technologiami informacyjnymi. Jest placówką całkowicie dostępną, elastycznie reagującą na potrzeby czytelników, liderem edukacji cyfrowej w regionie oraz cenionym partnerem dla sektora pozarządowego, edukacyjnego i biznesowego.

3. DIAGNOZA SYTUACJI

3.1 Potencjał biblioteki

Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu posiada istotne atuty umożliwiające dalszy dynamiczny rozwój oraz umacnianie jej pozycji jako kluczowej instytucji kultury w regionie.

Najważniejsze z nich to:

- **Rozpoznawalna marka wśród mieszkańców:** Instytucja cieszy się wysokim poziomem zaufania społecznego i jest ważnym punktem odniesienia na kulturalnej mapie Inowrocławia.
- **Tradycja i zakorzenienie w lokalnej społeczności:** Wieloletnia historia, bogaty księgozbiór oraz pielęgnowanie lokalnego dziedzictwa i tożsamości regionalnej (m.in. związki z patronem Janem Kasprowiczem oraz tradycjami Kujaw) tworzą trwałą więź z kilkoma pokoleniami odbiorców.

3.2 Potrzeby i wyzwania społeczności lokalnej

Współczesny Inowrocław zmaga się z wyzwaniami demograficznymi i społecznymi, do których należą m.in. starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych ludzi oraz zróżnicowanie potrzeb edukacyjno-kulturalnych poszczególnych grup mieszkańców.

Kluczowe obszary wymagające wsparcia:

- **Przeciwdziałanie wykluczeniu:** Zapewnienie stałego dostępu do wiedzy, technologii i kultury osobom o ograniczonym dostępie do dóbr kultury (w tym seniorom, osobom z niepełnosprawnościami czy osobom zagrożonym wykluczeniem cyfrowym).
- **Integracja społeczna:** Biblioteka może i powinna pełnić istotną funkcję integracyjną – być bezpiecznym punktem spotkań międzypokoleniowych, miejscem aktywizacji obywatelskiej oraz budowania relacji lokalnych.

3.3 Rola biblioteki w lokalnym środowisku kulturalnym

Jako uzdrowiskowe i powiatowe centrum regionu, Inowrocław potrzebuje instytucji łączącej funkcjonalność tradycyjnej biblioteki z nowoczesnym centrum aktywności społeczno-kulturalnej. Biblioteka Miejska ma potencjał, by stać się tzw. **„Trzecim Miejscem”** – przestrzenią pomiędzy domem a pracą/szkołą, dostosowaną zarówno do potrzeb stałych mieszkańców, jak i kuracjuszy czy odwiedzających miasto.

3.4 Potrzeba modernizacji przestrzeni

Współczesna biblioteka XXI wieku musi wykraczać poza tradycyjną funkcję wypożyczalni i magazynu książek. Aby sprostać oczekiwaniom zróżnicowanych grup użytkowników, konieczne jest elastyczne zaaranżowanie i unowocześnienie dostępnych przestrzeni.

3.5 Konieczność zwiększenia przychodów zewnętrznych

Realizacja ambitnych celów rozwojowych, modernizacja infrastruktury oraz poszerzenie oferty programowej wymagają pozyskiwania nowych źródeł finansowania i wyjścia poza standardowy budżet organizatora.

Rozwój biblioteki będzie wymagał dalszego pozyskiwania:

- **Grantów** (programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, Instytutu Książki),
- **Dotacji celowych** (środki samorządowe na konkretne projekty społeczne i kulturalne),
- **Środków europejskich** (fundusze strukturalne, programy regionalne, projekty miękkie i twarde),
- **Partnerów biznesowych** (sponsoring lokalny, współpraca z przedsiębiorstwami i partnerami prywatnymi).

4. ZASOBY INSTYTUCJI

Zasoby biblioteczne i cyfrowe:

- Systematycznie uzupełniany księgozbiór tradycyjny (literatura piękna, popularnonaukowa, komiksy, książki z dużą czcionką, literatura dla dzieci i młodzieży).
- Stale poszerzana oferta zbiorów audiowizualnych i przestrzennych (audiobooki, gry planszowe, zbiory muzyczne).
- Szeroki dostęp do zasobów cyfrowych: e-booków, audiobooków i prasy elektronicznej poprzez platformy abonamentowe (np. LEGIMI, IBUK Libra) oraz dostęp do bazy książek naukowych ACADEMICA i bibliotek cyfrowych.

Zasoby ludzkie:

- Wykwalifikowany, wielodyscyplinarny zespół pracowników łączący kompetencje bibliotekarskie, pedagogiczne, animacyjne i informatyczne.
- Systematycznie podnoszone kwalifikacje kadry poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i wizytach studyjnych (w tym z zakresu obsługi użytkownika wymagającego, narzędzi AI w bibliotekarstwie czy dostępności).

Zasoby lokalowe i infrastrukturalne:

- Biblioteka Główna wraz z 7. filiami usytuowanymi w różnych częściach miasta.
- Stanowiska komputerowe z bezpłatnym dostępem do Internetu dla czytelników oraz strefy Wi-Fi w Czytelni Głównej i filiach bibliotecznych.
- Zintegrowany system katalogowy (Katalog on-line/ /SOWA) umożliwiający zamawianie, rezerwację i prolongatę zbiorów przez Internet.

5. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
* Ugruntowana pozycja w środowisku lokalnym i wysokie zaufanie społeczne. * Bogaty, regularnie aktualizowany księgozbiór i dostęp do e-zasobów.	* Ograniczenia budżetowe rzutujące na wysokość wynagrodzeń i tempo modernizacji. * Niedostateczne dostosowanie niektórych przestrzeni architektonicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

* Wykwalifikowana kadra o wysokich kompetencjach merytorycznych. * Bezpłatny i powszechny dostęp do oferowanych usług.	* Niewystarczająca liczba pracowników specjalizujących się w promocji i marketingu cyfrowym.
Szanse	**Zagrożenia**
* Dostępność funduszy zewnętrznych (krajowych i unijnych) na cyfryzację i infrastrukturę kulturalną * Rozwój partnerstw lokalnych (szkoły, NGO, lokalni przedsiębiorcy). * Wzrastające zapotrzebowanie społeczne na „trzecie miejsce” oraz bezpłatne formy spędzania czasu wolnego. * Wykorzystanie nowych technologii (w tym sztucznej inteligencji) do usprawnienia obsługi i tworzenia oferty.	* Spadek wskaźników czytelnictwa w skali ogólnokrajowej. * Konkurencja ze strony komercyjnych form rozrywki i spędzania czasu wolnego * Rosnące koszty utrzymania infrastruktury i zakupu nowych zbiorów. * Zmiany demograficzne (starzenie się społeczeństwa, odpływ ludzi młodych z miasta).

6. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE INSTYTUCJĄ

Organizacja i zarządzanie **Biblioteką Miejską im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu** w latach **2026–2029** wpisuje się w model nowatorskiej biblioteki samorządowej, łączącej funkcję tradycyjnej książnicy z nowoczesnym centrum kultury i aktywności lokalnej. Jednym z kluczowych zadań jest optymalizacja przestrzeni bibliotecznej i dostosowanie jej do nowoczesnych trendów w bibliotekarstwie, łącząc ergonomię, elastyczność z maksymalnym wykorzystaniem dostępnej powierzchni.

6.1 Analiza wskaźników czytelniczych z ubiegłych lat wykazuje stałą, pogłębiającą się tendencję spadkową w zakresie stacjonarnego korzystania z zasobów tradycyjnej Czytelni Głównej. Zjawisko to jest naturalną konsekwencją powszechnej cyfryzacji materiałów naukowych, rozwoju baz danych (takich jak systemy ACADEMICA, LEGIMI czy IBUK Libra) oraz zmiany nawyków użytkowników, którzy preferują zdalny dostęp do informacji bądź wypożyczenia do domu. W związku z tym planowane jest połączenie Czytelni Biblioteki Głównej z Czytelnią Regionalną.

Skupienie zasobów ogólnych i regionalnych w jednym punkcie usprawni obsługę czytelników przez jednego pracownika, co zoptymalizuje strukturę kadrową i pozwoli na lepsze wykorzystanie potencjału merytorycznego bibliotekarzy. Uzyskana powierzchnia umożliwi przeniesienie sprzętu i stanowiska digitalizacji zbiorów regionalnych, które obecnie umiejscowione jest na zapleczu Czytelni Biblioteki Głównej.

6.2 Dążenie do przekształcenia inowrocławskiej książnicy z tradycyjnej placówki gromadzącej i udostępniającej zbiory w nowoczesne centrum kultury, edukacji i integracji społecznej wywiera bezpośredni wpływ na politykę szkoleniową i strategię rozwoju zasobów ludzkich. Rola współczesnego bibliotekarza wymaga wyjścia naprzeciw zróżnicowanym potrzebom mieszkańców Inowrocławia. Ze względu na powszechną komputeryzację procesów bibliotecznych oraz cyfryzację zbiorów, kluczowym elementem szkoleń będzie stałe podnoszenie umiejętności z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Istotnym obszarem rozwoju jest również wykorzystywanie narzędzi cyfrowych w promocji czytelnictwa oraz obsłudze mediów społecznościowych instytucji.

6.3 W związku z poszukiwaniem zewnętrznych źródeł finansowania kluczowym elementem rozwoju kadry kierowniczej oraz wybranych pracowników merytorycznych będą szkolenia z zakresu pisania wniosków dotacyjnych, zarządzania projektami kulturalnymi i ich rozliczania. Doskonalenie pracowników odbywać się będzie zarówno w formie szkoleń wewnętrznych, wymiana wiedzy i dobrych praktyk między doświadczonymi a młodszymi pracownikami, jak i zewnętrznych, w tym kursach
e-learningowych.

6.4 Zatrudnianie stażystów oraz angażowanie wolontariuszy przynosi inowrocławskiej książnicy liczne korzyści, zarówno w codziennej pracy zespołu, jak i budowaniu relacji
z lokalną społecznością. W przypadku stażystów i wolontariuszy ma to także wymiar finansowy. Biblioteka zyskuje pracownika, podczas gdy stypendium stażowe pokrywane jest ze środków zewnętrznych. W przypadku wolontariatu jako forma nieodpłatnego wsparcia rozszerzenie oferty kulturalnej odbywa się bez generowania dodatkowych kosztów osobowych.

7. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I NOWOCZESNE TECHNOLOGIE

Pełna dostępność oferty kulturalnej i edukacyjnej wymaga eliminacji fizycznych barier architektonicznych. Dotychczasowy ograniczony dostęp do pomieszczeń zlokalizowanych na piętrze Biblioteki Głównej stanowił istotną przeszkodę dla osób
z niepełnosprawnościami ruchowymi, seniorów oraz rodziców z wózkami dziecięcymi.

7.1 Priorytetowym zadaniem inwestycyjnym na lata 2026–2029 jest **montaż i uruchomienie nowoczesnej platformy schodowej**. Inwestycja ta zapewni pełną samodzielność i komfort przemieszczania się użytkowników, otwierając pomieszczenia na piętrze, na organizację warsztatów i spotkań dla każdego mieszkańca Inowrocławia. Działanie to wpisuje się w standardy dostępności instytucji publicznych i jest wyrazem dbałości o równe traktowanie wszystkich członków lokalnej społeczności. Na ten cel zamierzamy pozyskać dofinansowanie z PFRON-u.

7.2 Odpowiadając na współczesne tempo życia oraz oczekiwania użytkowników w zakresie całodobowego dostępu do usług, zaplanowano **zakup i instalację zewnętrznego książkomatu** przy budynku Biblioteki Głównej. Urządzenie to pozwoli czytelnikom na odbiór zamówionych książek oraz zwrot wypożyczonych woluminów w trybie 24/7, niezależnie od godzin otwarcia placówki. Wdrożenie systemu automatycznych wypożyczeń i zwrotów zwiększy wskaźnik przepływ księgozbioru, odciąży personel w godzinach szczytu oraz przyciągnie grupę osób aktywnych zawodowo, które dotychczas rezygnowały z usług biblioteki z przyczyn czasowych. Postawienie książkomatu przy siedzibie głównej inowrocławskiej książnicy, w sąsiedztwie elektronicznego plakatu rozwiązuje problem zasilania. Nowoczesny bibliobox, rejestruje zwrot w systemie, w czasie rzeczywistym. Jego oświetleniei monitoring zostanie zainstalowany z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury elektrycznej.

7.3 Pozostawienie terminala płatniczego mimo zakończenia w 2027 r. darmowego okresu w ramach programu **Polska Bezgotówkowa**, pozwoli na błyskawiczne opłacanie kaucji, kar za przetrzymane książki, opłat wpisowych czy zakupu usług dodatkowych, np. wydruków i skanów, przy użyciu karty bankowej, telefonu lub systemu BLIK.

8. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA I EDUKACYJNA

Koncepcja funkcjonowania Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu na lata 2026–2029 w obszarze działalności upowszechniającej czytelnictwo i kulturę opiera się na zrównoważonym połączeniu sprawdzonych, cieszących się uznaniem przedsięwzięć z nowatorskimi formami aktywizacji społecznej. Głównym celem biblioteki na najbliższe lata jest pełnienie roli otwartej, wielopokoleniowej przestrzeni wsparcia, edukacji i integracji mieszkańców, reagującej na wyzwania współczesności oraz zróżnicowane potrzeby lokalnej społeczności.

8.1 Działalność skierowana do dzieci i młodzieży

Działalność **Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu** na rzecz dzieci i młodzieży stanowi niezwykle ważny element lokalnej edukacji kulturalnej, animacji społecznej oraz promocji czytelnictwa. Placówka ta wraz ze swoimi filiami oraz Oddziałem dla Dzieci wychodzi naprzeciw potrzebom młodego pokolenia, łącząc tradycyjną książkę z nowoczesnymi formami.

Inowrocławska biblioteka regularnie organizuje różnorodne warsztaty, które rozwijają zdolności manualne, wyobraźnię oraz pasje uczestników. Popularnością

cieszą się cykliczne warsztaty (np. techniki kolażu, tworzenie prac z papieru, bibuły czy elementy makramy), które uczą cierpliwości, precyzji oraz pozwalają młodzieży na artystyczne wyładowanie emocji. Wiele spotkań skupia się na pracy ze słowem. Poprzez pisanie własnych tekstów, ćwiczenia wyobraźni twórczej młodzi ludzie uczą się przelewać myśli na papier, co wspiera ich rozwój emocjonalny i interpersonalny. W bibliotece i jej filiach organizowanych jest wiele spotkań, które integrują rówieśników, uczą zdrowej rywalizacji, logicznego myślenia oraz stanowią alternatywę dla spędzania czasu przed ekranem komputera. Ważne miejsce w ofercie zajmują lekcje biblioteczne ściśle dopasowane do podstawy programowej oraz wieku odbiorców.

Najmłodsi uczestniczą w zajęciach wprowadzających w progi biblioteki, ucząc się, jak szanować książki, jak z nich korzystać i jak poruszać się po wypożyczalni. Bibliotekarze przygotowują zajęcia nawiązujące do aktualnych rocznic literackich, ważnych postaci historycznych, tradycji regionalnych oraz świąt nietypowych, np. Dzień Postaci z Bajek czy Dzień Pluszowego Misia.

Młodzież to najtrudniejsza grupa docelowa dla naszej instytucji. Biblioteka to dla nich najczęściej miejsce wypożyczenia lektury. Co prawda młodzi mają okazję uczestniczyć w lekcjach poświęconych ważnym wydarzeniom, warsztatach pisarskich czy spotkaniach autorskich, które umożliwiają bezpośredni kontakt z twórcami literatury, ale w godzinach przedpołudniowych, w ramach lekcji. Poza szkołą swoich odbiorców mają organizowane od wielu lat konkursy o zasięgu wojewódzkim tj. krasomówczy i recytatorski. W kolejnych latach pragniemy stworzyć w bibliotece bezpieczną „trzecią przestrzeń", która będzie miejscem miedzy domem a szkołą.

W kolejnych latach Biblioteka utrzyma sprawdzony cykl regularnych spotkań z literaturą dla najmłodszych, m.in. głośne czytanie, teatrzyki Kamishibai, spotkania autorskie z pisarzami dla dzieci oraz zajęcia plastyczno-literackie. Działać będą również kluby młodzieżowe i strefy gier planszowych oraz cyfrowe warsztaty ukierunkowane na młodzież.

Nowe inicjatywy:

Zajęcia z dogoterapii dla najmłodszych - wprowadzony zostanie stały, cykliczny program spotkań ze specjalnie wyszkolonym psem i terapeutą, odbywający się **raz w miesiącu**. Zajęcia te pomogą dzieciom przełamywać bariery w nauce czytania, zbudują poczucie bezpieczeństwa oraz nauczą wrażliwości i odpowiedniego podejmowania relacji ze zwierzętami.

Młodzieżowe strefy twórcze – wydzielenie przestrzeni bez nakazu zachowania ciszy, z wygodnymi miejscami do relaksu i zabawy, a także udostepnienie do wypożyczenia na zewnątrz gier planszowych.

8.2 Działalność skierowana do osób dorosłych, seniorów i użytkowników ze specjalnymi potrzebami

Osoby dorosłe stanowią grupę poszukującą w bibliotece zarówno przestrzeni do rozwoju osobistego i zawodowego, jak i miejsca kulturalnego wypoczynku oraz

dyskusji. Seniorzy stanowią niezwykle ważną i liczebną grupę odbiorców Biblioteki Miejskiej w Inowrocławiu. W latach 2026–2029 oferta dla osób w wieku dojrzałym zostanie znacząco wzbogacona o działania przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu i językowemu oraz wspierające aktywność umysłową. Stałym punktem oferty pozostaną spotkania autorskie ze znanymi pisarzami, publicystami i ludźmi kultury, działalność Dyskusyjnych Klubów Książki (DKK) oraz wystawy tematyczne i prelekcje popularnonaukowe odnoszące się do historii Inowrocławia i regionu. udział w ogólnopolskich akcjach (np. Tydzień Bibliotek, Noc Bibliotek czy Narodowe Czytanie). Nadal realizowana będzie usługa "Książka na telefon" skierowana do osób mających trudności z samodzielnym dotarciem do placówki.

Działania na rzecz seniorów, którzy tworzą niezwykle ważną i liczebną grupę odbiorców biblioteki wciąż stanowią fundament naszej strategii W latach 2026–2029 oferta dla osób w wieku dojrzałym zostanie znacząco wzbogacona o działania przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu i językowemu oraz wspierające aktywność umysłową.

Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu rozwija również wielotorową działalność ukierunkowaną na osoby ze specjalnymi potrzebami – w tym osoby z niepełnosprawnościami, seniorów, pacjentów placówek medycznych oraz osoby o ograniczonej mobilności. Oferta instytucji łączy dostosowanie przestrzeni, wyspecjalizowane zbiory oraz cykliczne działania edukacyjne i terapeutyczne.

Kluczowym punktem w strukturze biblioteki jest **Filia nr 12**, która wyspecjalizowała się w obsłudze czytelników niepełnosprawnych oraz osób wymagających szczególnego wsparcia w procesie rehabilitacji i edukacji. Placówka ta udostępnia nie tylko książki, ale przede wszystkim alternatywne nośniki informacji. Filia posiada bogatą kolekcję nagrań na płytach CD/DVD oraz na odtwarzaczach typu „Czytak” dla osób słabowidzących, niewidomych oraz mających trudności z percepcją tekstu drukowanego. Na miejscu dostępne jest stanowisko komputerowe wyposażone w specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie, takie jak oprogramowanie powiększające ekran, program lektorski odczytujący tekst, który pozwala osobom niedowidzącym na swobodne korzystanie z materiałów drukowanych i sieci.

Działalność skierowana do osób ze specjalnymi potrzebami obejmuje również pracę w środowisku leczniczym. **Filia nr 5**, zlokalizowana na terenie Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Ludwika Błażka w Inowrocławiu, zapewnia dostęp do literatury pacjentom przebywającym na oddziałach. Książki są dostarczane bezpośrednio do sal chorych, pełniąc funkcję biblioterapeutyczną pomagają łagodzić stres związany z hospitalizacją oraz wspierają proces powrotu do zdrowia.

Bogata oferta skierowana do tej grupy użytkowników inowrocławskiej placówko obejmuje **zajęcia twórcze i terapeutyczne**, w tym warsztaty rękodzielnicze i plastyczne, które integrują lokalną społeczność, rozwijają zdolności manualne i służą jako forma terapii zajęciowej. Cyklicznie organizowane wystawy, prelekcje oraz spotkania, mające na celu przybliżenie społeczeństwu wyzwań, z jakimi borykają się osoby starsze i z niepełnosprawnościami znajdą swoje miejsce w przygotowywanym kalendarzu imprez..

Nowe inicjatywy

Planowane jest wprowadzenie regularnego, bezpłatnego kursu języka angielskiego, dostosowanego do poziomu i tempa pracy osób starszych. Zajęcia odbywać się będą dwa razy w miesiącu, począwszy od września i skupią się na praktycznej komunikacji i utrwalaniu wiedzy językowe

Przewidujemy zorganizowanie cyklu szkoleń z zakresu kompetencji cyfrowych, obejmujących swoim zasięgiem praktyczne warsztaty od podstaw nauczające sprawnego poruszania się w środowisku mobilnym i internetowym, w tym nauka korzystania z Internetowego Konta Pacjenta (IKP), zamawiania e-recept, sprawdzania skierowań oraz umawiania wizyt lekarskich online. Ponadto przewidujemy szkolenia uczące bezpiecznego wykonywania przelewów, rozpoznawania prób oszustw (phishing, fałszywe SMS-y) oraz ochrony danych osobowych w codziennym życiu.

Inicjatywa utworzenia Chóru Seniora jest bezpośrednią odpowiedzią na potrzebę zgłaszaną przez czytelników biblioteki, co wskazuje na duże zainteresowanie aktywizacją opartą na muzyce, integracji i ekspresji twórczej. Zespół poprowadzi wykwalifikowana akordeonistka, co zapewni profesjonalną oprawę muzyczną, odpowiedni repertuar oraz stały akompaniament. Występy chóru stanowić będą oprawę muzyczną wydarzeń organizowanych w bibliotece.

9. USŁUGI OFEROWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ

Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu oferuje szeroki wachlarz usług, dostosowanych do potrzeb zarówno tradycyjnych czytelników, badaczy historii regionalnej, jak i osób szukających nowoczesnych rozwiązań cyfrowych.

9.1. Dostęp do e-zbiorów i platform cyfrowych

Biblioteka prężnie rozwija ofertę zasobów elektronicznych, umożliwiając dostęp do literatury i materiałów naukowych z dowolnego miejsca:

- **E-booki i audiobooki:** Czytelnicy mogą bezpłatnie korzystać z bogatych zasobów popularnych platform czytelniczych, takich jak **Legimi** oraz **IBUK Libra**, co pozwala na wygodną lekturę na smartfonach, tabletach czy czytnikach e-booków.
- **Inowrocławska Biblioteka Cyfrowa:** Placówka udostępnia zdigitalizowane materiały regionalne. Zbiory te obejmują cenne dokumenty, archiwalną prasę oraz publikacje dotyczące Inowrocławia i Kujaw, z których można bez przeszkód korzystać przez Internet z dowolnego miejsca na świecie.
- **Bazy genealogiczne i akademickie:** Biblioteka zapewnia dostęp do specjalistycznych zasobów, w tym do międzynarodowego serwisu genealogicznego **FamilySearch**, wspierając czytelników i badaczy w poszukiwaniu korzeni rodzinnych oraz materiałów naukowych. W Czytelni Biblioteki Głównej do dyspozycji odwiedzających pozostanie stanowisko komputerowe zintegrowane z darmowym systemem wypożyczeń cyfrowych ACADEMICA, która umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych

Biblioteki Narodowej, oferująca obecnie 3 885 328 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego.

9.2. Obsługa czytelników i wypożyczenia międzybiblioteczne

- **Wypożyczenia międzybiblioteczne:** Jeśli poszukiwana książka lub publikacja akademicka nie znajduje się w zbiorach inowrocławskiej biblioteki, Czytelnia Główna sprowadza ją na życzenie czytelnika z innych bibliotek w kraju.
- **Usługi reprograficzne:** Na miejscu czytelnicy mogą skorzystać z usług skanowania oraz kserowania niezbędnych materiałów i fragmentów dokumentów, zgodnie z obowiązującym prawem autorskim.
- **Stanowiska komputerowe:** na miejscu czytelnicy mogą bezpłatnie korzystać ze stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, w Bibliotece Głównej dodatkowo udostępniane jest bezpłatne Wi-Fi, które pozwala na wygodne korzystanie z własnych laptopów, tabletów czy telefonów podczas nauki lub pracy w Czytelni. Planowana jest sukcesywna wymiana wieloletniego sprzętu komputerowego na nowszy.

9.3. Dostępność i usługa „Książka do domu”

Z myślą o osobach o ograniczonej mobilności – seniorach, osobach chorych czy z niepełnosprawnościami – biblioteka realizuje usługę **dostarczania książek bezpośrednio do domu**. Dzięki temu czytelnicy, którzy nie mogą osobiście odwiedzić placówki, nie są pozbawieni stałego dostępu do literatury.

9.4. Wynajem przestrzeni – Salonik Literacko-Artystyczny

Biblioteka to także ważne centrum życia społecznego i kulturalnego miasta. Placówka udostępnia **Salonik Literacko-Artystyczny** podmiotom zewnętrznym. Przestrzeń ta może zostać wynajęta na potrzeby szkoleń i warsztatów, prelekcji i spotkań edukacyjnych, oraz innych inicjatyw kulturalnych, wystaw i koncertów.

10.WSPÓŁPRACA I PARTNERSTWO

Efektywne funkcjonowanie biblioteki wymagać będzie pogłębienia oraz systematycznego budowania trwałych, wielostronnych relacji z otoczeniem zewnętrznym.
W najbliższych trzech latach działania partnerskie skoncentrują się na podnoszeniu jakości oferty, pozyskiwaniu nowych grup odbiorców oraz wspólnym ubieganiu się o środki zewnętrzne na projekty kulturalno-edukacyjne.

10.1 Placówki oświatowe

Współpraca inowrocławskiej biblioteki z placówkami oświatowymi odgrywa kluczową rolę w lokalnym systemie edukacji i kultury. Działania te obejmują zarówno najmłodszych czyli przedszkolaków, jak i uczniów szkół podstawowych,

ponadpodstawowych oraz specjalnych. Zakres i formy współpracy rozwijane będą poprzez głośne czytanie, pierwsze wizyty w bibliotece, zajęcia plastyczno-literackie dla najmłodszych oraz lekcje biblioteczne, warsztaty i konkursy dla starszych uczniów.

10.2 Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne (trzeci sektor)

W ciągu najbliższych trzech lat biblioteka planuje wzmocnić swoją rolę jako lokalnego centrum aktywności społecznej poprzez partnerskie realizowanie zadań publicznych. Planowane jest łączenie potencjału biblioteki oraz lokalnych fundacji i stowarzyszeń w celu pozyskiwania dofinansowania na projekty kulturalne i aktywizujące. Ważnym partnerem w organizacji wydarzeń promujących dziedzictwo regionalne, tradycje, rękodzieło kontynuować będziemy partnerstwo z Kołami Gospodyń Wiejskich oraz grupami lokalnymi.

10.3 Instytucja kultury i nauki

Inowrocławska książnica jako główna biblioteka samorządowa w powiecie inowrocławskim, łącząca funkcje miejskie i powiatowe, tworzy szeroką sieć partnerstw z instytucjami kultury i nauki. Przede wszystkim w dalszym ciągu współpracować będziemy przy organizacji miejskich festiwali i innych wydarzeń z Kujawskim Centrum Kultury. W obszarze realizacji projektów poświęconych historii Kujaw, etnografii i lokalnym postaciom historycznym partnerami będą, m.in. Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu, Polskie Towarzystwo Historyczne o/ Inowrocław.

Instytucja pełni ważną rolę w systemie edukacji pozaformalnej. Z tego też względu współpracujemy i nadal będziemy z uczelniami w regionie i kraju w zakresie opracowywania monografii regionalnych, udziału pracowników naukowych w wykładach czy panelach dyskusyjnych. Biblioteka jest miejscem praktyk studenckich dla studentów takich kierunków jak: bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, historia czy filologia polska.

10.4 Sektor prywatny i media

W nadchodzących latach biblioteka położy większy nacisk na rozwój współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. Planowane jest przygotowanie oferty sponsoringowej dla zainteresowanych partycypacja w kosztach organizowanych większych przedsięwzięć.

Planowane jest dalsze zacieśnianie relacji z lokalnymi i regionalnymi mediami , jak prasa, radio, portale internetowe, zapewniające stałą obecność wydarzeń bibliotecznych w przestrzeni medialnej oraz promowanie partnerów biznesowych w kanałach biblioteki.

10.5 Komercyjna i niekomercyjna udostępnianie przestrzeni

Salonik Literacko-Artystyczny w najbliższych trzech latach pozostanie kluczowym ogniwem budowania relacji komercyjnych i społecznych, w tym odpłatnego i nieodpłatnego korzystania z jego przestrzeni. Zamierzamy wykorzystać

Salonik jako zaplecze dla szkoleń, warsztatów, prelekcji, kameralnych koncertów, wystaw oraz spotkań edukacyjno-biznesowych, co pozwoli na pozyskiwanie dodatkowych środków na działalność statutową.

11.PROMOCJA I KREOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU BIBLIOTEKI

W dotarciu do jak najszerszego i zróżnicowanego grona odbiorców, przełamać utrwalone stereotypy dotyczące tradycyjnej instytucji bibliotecznej oraz zbudować wizerunek **Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu** jako nowoczesnego, otwartego i tętniącego życiem centrum kultury, edukacji oraz integracji społecznej, Biblioteka wdroży kompleksowe i nowoczesne metody komunikacji marketingowej.

Współczesny odbiorca kultury oczekuje szybkiego, intuicyjnego i dopasowanego
do jego potrzeb dostępu do informacji. Nadrzędnym celem stanie się dostępność cyfrowa bez barier. Pełne wdrażanie wytycznych WCAG 2.1 na poziomie AA, zapewni osobom z niepełnosprawnościami (wzroku, słuchu, ruchu) oraz osobom starszym pełny dostęp do zasobów (m.in. poprzez czytniki ekranu, odpowiedni kontrast, audiodeskrypcję i nawigację klawiaturą).

Jako nowoczesna biblioteka łączymy tradycyjne formy działalności z rozwiązaniami cyfrowymi. Technologie mogą ułatwiać dostęp do katalogów, wyszukiwanie książek, komunikację z użytkownikami oraz korzystanie z materiałów elektronicznych. Wykorzystanie technologii pozwala również bibliotece docierać do mieszkańców poprzez Internet i media społecznościowe. Dzięki temu informacje o wydarzeniach, nowych książkach i aktualnej ofercie są dostępne niezależnie od miejsca, w którym znajduje się użytkownik. Głównymi kanałami relacyjno-informacyjnymi pozostaną strona internetowa biblioteki (www.jan-kasprowicz.bmino.pl), Facebook, Instagram i TikTok, szczególnie dla młodszych odbiorców, dlatego też większy nacisk postawimy na udział w promocji działalności biblioteki na przekaz wizualny i dynamiczne, krótkie filmiki.

Ważnym czynnikiem kreowania wizerunku nowoczesnej instytucji jest i planowane w przyszłości angażowanie stażystów i wolontariuszy. Dzięki temu biblioteka staje się miejscem aktywizacji mieszkańców Inowrocławia oraz pokazuje, że jest miejscem otwartym, dynamicznym i wspierającym rozwój młodego pokolenia.

Znaczną rolę w promocji czytelnictwa i biblioteki odgrywają wartościowe i użyteczne gadżety. W miarę posiadanych środków planujemy zakup gadżetów, np. magnesów, kubków, toreb bawełnianych z cytatami oraz będziemy sami projektować i drukować zakładki do książek

Ścisła współpraca z lokalnymi mediami kształtuje się od wielu lat i w dalszym ciągu będzie rozwijana. Regularnie zamieszczane są informacje zarówno o wydarzeniach organizowanych przez inowrocławską książnicę jak i relacje w lokalnych portalach, radiach, gazetach, na stronach internetowych Miasta Inowrocławia i Starostwa Powiatowego.

12.PODSUMOWANIE

Przedstawiona *Koncepcja funkcjonowania biblioteki na lata 2026–2029* stanowi spójną i kompleksową wizję przekształcenia placówki w nowoczesne, otwarte i elastyczne centrum życia społeczno-kulturalnego. Poprzez realizację założonych celów zakorzenionych w stabilnej analizie potencjału i szans otoczenia biblioteka stanie się miejscem pierwszego wyboru dla mieszkańców poszukujących wiedzy, kultury, samorozwoju oraz kontaktu z drugim człowiekiem.

Ewolucja instytucji w kierunku „trzeciego miejsca", otwartość na innowacje technologiczne przy jednoczesnym poszanowaniu tradycyjnej funkcji książki pozwoli stworzyć placówkę przygotowaną na wyzwania przyszłości, efektywną zarządczo i głęboko zintegrowaną z potrzebami wspólnoty lokalnej. Monitorowanie postępów we wdrażaniu koncepcji odbywać się będzie corocznie, co umożliwi bieżące ewaluowanie wskaźników realizacji i dostosowywanie działań do dynamicznie zmieniającego się otoczenia.